

תצפית בגג זחיח - תחנת ניסיונות "יאיר"

1994-1995

אבנר צין - שה"מ, לה"ד נגב, פרחים

מבוא

לערבה יתרון גדול בגידול לימוניום בלטלארד. גידולים אלה נהנים בעיקר מעוצמות אור גבוהות, לחות יחסית נמוכה וטמפרטורות גבוהות. עם כל זה טמפרטורות הלילה בחודשי דצמבר, ינואר ופברואר נמוכים מידי כדי לגדלם בשטח הפתוח ויש הכרח לכסות גידולים אלה בחורף כדי לשמרם בחורף וכדי להקדים יבולים באביב. כיסוי קבוע בפלסטיק בחורף פוגע באיכות הפרחים ופוגע ביבול, היות והאקלים במשך כל היום בחורף נוח מאד, חשבנו לבדוק יתרונות כיסוי זחיח שיאפשר כיסוי בלילה וגילוי ביום. חממות עם גג זחיח תופסים תאוצה בעולם כולו לכן החלטנו לאמץ בדיקה כזו בערבה. בדיקה כזו הכרחית עם הגדלת הכמויות והתחרות הנובעת מכך. בשנותיים האחרונות נערכו תצפיות מסודרות, בגידול טרכליום ולימוניום בלטלארד תחת גג זחיח, בתחנת ניסיונות "יאיר". לאחר שנת הרצה בעונת 93-94 נערכו מדידות מסודרות וכמותיות בעונת 94-95, ממדידות אלה נלמדו שיטות ועקרונות בגידולים אלה.

מטרה

קבלת פרחים איכותיים של לימוניום בלטלארד וטרכליום בחורף.

השיטה

גידול טרכליום ולימוניום בלטלארד במנהרות עם שני וילונות צד שמגולגלות ידנית עד הקודקוד. שתי מנהרות אלה ישמשו כתממות עם גג זחיח ועוד מנהרות עם גג קבוע שישמשו כביקורת מתאימות.

הטיפולים

- מנהרה א': גג זחיח עם חימום.
- מנהרה ב': גג זחיח ללא חימום.
- מנהרה ג': גג קבוע עם חימום.
- מנהרה ד': גג קבוע ללא חימום.
- מנהרה ה': גג קבוע מכוסה בפלסטיק וקטרינה ללא חימום.

בעונת 94-95 החל הניסוי עם גיזום הצמחים באוקטובר. המנהרות כוסו עם רדת טמפרטורות הלילה בתחילת דצמבר. מתחילת הקטיף בסוף פברואר נספר היבול כל שבועיים. נלקחו מדדים של אורך, משקל ואיכות הענפים. האיכות נמדדה ע"י קביעת ציון 5-0.

תוצאות

לימוניות בלטארד - תוצאות ממנהרות ה' ו-ד' היו דומות ונתייחס רק לאלו של ד' כביקורת. תחילת הקטיף בכל המנהרות אך קצב הקטיף באלו המחוממות היה גדול יותר. איכות הפרחים במנהרות עם הגג הזחיה היה בולט ביותר ובכל המדידות מנהרות א + ב קיבלו ציון גבוה של 4.0 לעומת 2.2 במנהרות ג + ד. במנהרות עם הגג הקבוע אחוזים גבוהים של ענפים נשרפו בקודקודים ולא היו ראויים לשווק. במנהרה ג' (רגילה עם חימום) התקבלו סה"כ יותר ענפים מאשר מנהרה א (גג זחיה עם חימום), אך ענפים רבים היו עם קודקודים שרופים כך שבסופו של דבר שניהם נתנו יבול פרחים דומה. כאמור איכות הפרחים של מנהרה ג הייתה ירודה. טרכליום - התוצאות לא הי דרמטיות כמו בלימוניות. כידוע החימום תרם להקדמת הפריחה. בגג הזחיה התקבלו ענפים קומפקטיים יותר אך נבדלו לטובה באיכותם.

דיון ומסקנות

גג זחיה אכן מאפשר קבלת פרחים באיכות מעולה במשך החורף, כאשר משלבים גג זחיה עם חימום לילה גם יבול הפרחים גדל. בערבה במשך היום שוררים תנאים נוחים בשטח פתוח וכיסוי בפלסטיק במשך היום יכול לחשוף ענפים לצריבות עקב עודפי חום ביום וטמפרטורות לילה נמוכות.

לכן מסקנתי העיקרית היא שעל מנת לאפשר קטיף של ענפי פריחה איכותיים במשך חודשי החורף יש לגדל לימוניות בלטארד בחממות גג זחיה ביום עם חימום לילה.